

Asia: VN /5137/2022

Työryhmän lausuntopyyntö valmiuslain varautumisvelvollisuutta koskevasta muistiosta sekä valmiuslain yleisistä kehittämistarpeista

Lausunnonantajan lausunto

Huomionne valmiuslain varautumisvelvollisuutta koskevasta muistiosta

Vaasan kaupunki kiittää mahdollisuudesta kommentoida muistiota. Valmiuslakiin on tärkeä saada kirjaus julkishallinnon varautumisesta myös normaaliolojen häiriötilanteisiin, poikkeusoloihin varautumisen lisäksi. Se osaltaan varmistaa kuntien varautumisen, riskienarvioinnin ja riskienhallintatoimenpiteiden kattavuutta. Maininta valmiuslaissa normaaliolojen häiriötilanteista on myös viestinnällisesti tärkeä varautumisen ja turvallisuuden edistämiseen. Valmiussuunnittelun jatkuvaluonteisuuden kirjaaminen on perusteltua, joskin myös resursseja vaativa lisäys.

Muistiossa mainittu auditointijärjestelmä vaikuttaa hyvältä. Siinä yhteydessä voitaisiin arvioida myös varautumisen kannalta keskeiset ostopalvelusopimukset. Auditoinnin kustannusvaikutus kunnille on kuitenkin huomioitava.

Miten arvioisitte voimassa olevan valmiuslain kokonaisuutta ja toimivuutta? Mitä valmiuslaissa tulisi erityisesti kehittää?

Ajantasaisen tilannekuvan saatavuus häiriötilanteissa tai poikkeusoloissa kuntiin on varmistettava ja nimettävä vastuutaho. Häiriötilanteessa on oltava selvää, mistä luotettava tilannekuva saadaan ja miten. Luotettavuuden varmistaminen on tärkeää ottaen huomioon esimerkiksi hybridivaikuttaminen.

Muistiossa viitatut Kuntaliiton esittämät maakunnalliset varautumisen osaamiskeskukset, ovat mielenkiintoinen mahdollisuus.

Yritykset tuottavat kunnille varautumisen kannalta kriittisiä palveluita, kuten ruoka-, puhdistus- ja huoltopalveluita. Varautumisvelvoitteen ulottaminen niihin on huomioitava palvelusopimuksissa,

mutta myös yhteiskunnan toimesta säädöspohjaisesti. Palvelua tuottavan yrityksen velvoittaminen sopimaan alihankinnan vastuujärjestelyt myös poikkeus- ja häiriötilanteiden varalta, on tärkeä.

Onko muita näkökulmia, joita edustamanne taho erityisesti toivoisi otettavan huomioon valmiuslain uudistamista koskevassa työssä?

Kokonaisuuden toimivuuden kannalta tulee lainsäädännöllisesti selkeyttää vastuut pelastus-, sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten, kuntien ja yksityisten palveluntuottajien kesken. Mahdollisten lisävastuiden esimerkiksi kunnille toivotaan olevan harkittuja ottaen huomioon julkisen talouden tilan.

Häyry Tomas
Vaasan kaupunki

Saukkoranta Päivi
Vaasan kaupunki